

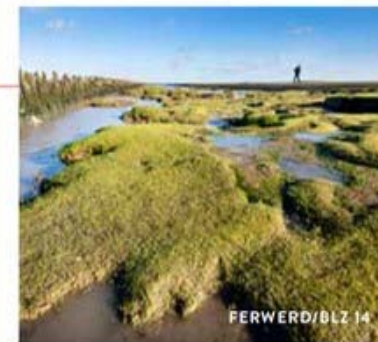
DE VIJF ALLERMOOISTE FIETSROUTES

HILVERSUM/BLZ 26

ALPHEN AAN DEN RIJN/BLZ 30

FERWERD/BLZ 14

ENSCHEDÉ/BLZ 18

LAAG-KEPPEL/BLZ 22

DE ALLERMOOIESTE FIETSROUTES VAN NEDERLAND

De allermooiste fietsroutes van Nederland ... het is nogal een statement. Maar in dit boek staan ze gebundeld. Verspreid over het hele land zijn onze route-auteurs op pad gegaan om fietsrondjes te verzamelen. Tegelijkertijd hebben wij, zoals het een goede vereniging betaamd, ook onze leden gevraagd om hun lievelingsrondjes in te sturen. Uit alle inzendingen zijn de vijf allermooiste routes geselecteerd en opgenomen in dit boek.

1 De zwarte bolletjes bij de bezienswaardigheden verwijzen naar de kaartjes in het routeboekje

Alle routes zijn knooppuntrondjes tussen de 40 en 70 kilometer, behalve de Oostvaardersroute (Route 18, blz. 62) en Rotterdam-Kinderdijk (Route 35, blz. 100) die van A naar B lopen en je met het openbaar vervoer terug kunt naar je beginpunt. Ook de Limburgse Mergellandroute wijkt af: de Mergellandroute (Route 50, blz. 134) bestaat uit drie afzonderlijke knooppuntrondjes, die je afzonderlijk kunt fietsen maar als echte *diehard* ook in één keer kunt rijden.

NUMMER	TOEGANG	UITGAANG	TOEGANG	UITGAANG
34	13	75	76	
2	1	93	71	
70	34	38	69	
44	17	53	4	
3	90	34		

HET ROUTEBOEKJE

Het losse routeboekje hebben wij speciaal gemaakt om mee te nemen onderweg. Op elk kaartje staan een startpunt, het aantal kilometers, de knooppunten en de blauwe bolletjes met bezienswaardigheden, die verwijzen naar uitgebreide informatie in het boek.

11

8

80

63

28

58

57

56

26

53

54

55

41

40

50

27

79

11

VESTINGROUTE

Een vestingdorp oetruigd door woeras

AAN AFWISSELING GEEN GEBREK. HET ENE MOMENT FIETS JE DOOR HET INTIEME LANDSCHAP IN HET BEEKDAL VAN DE RUITEN AA, HET ANDERE MOMENT ERVAAR JE DE WEIDSHEID VAN HET BOURTANGER MOERAS. VESTING BOURTANGE IS DE KERS OP DE TAART.

ROUTE: 8 - 41 KM - STARTPUNT: ONSTWEDDE

Westerwolde, zo heet de streek waar de route doorheen voert. Vroeger was dit allemaal moeras, nu is het verrassend gevarieerd landschap met plukken bos, een slingerende beek en een vestingdorp dat oogt als een openluchtmuseum.

Vanaf de middeleeuwen begonnen kloosterlingen het gigantische moerasgebied van duizenden vierkante kilometers te ontginnen. Onstwedde is hier een van de oudste dorpen: het werd in de middeleeuwen op een zandrug in het

PARKEREN

P Onstwedde, Kerklaan 9, ga linksaf richting knooppunt 11

PAUZEREN

B Bourtange, 's Lands Huys, Marktplein 2, landshuys.nl

V Vriescheloo, Molen de Korenbloem, Wedderweg 25, pension-stee-en-stoetje.nl

S Smeerling, Gasterij Natuurlijk Smeerling, Smeerling 15, gasterij-natuurlijk-smeerling.nl

Voor routekaart en knooppunter: Routeboekje blz. 13

veen gesticht. De vijfhonderd jaar oude kerk **1** is geheel uit baksteen opgetrokken, tot de torenspits aan toe. Even buiten het dorp zie je aan je rechterhand de Onstwedder Holte **2**, een heuvel die in een ver verleden door landijs is opgestuwd. Met 12 meter boven NAP is dit de hoogste plek van Groningen. Al van verre is te zien dat het Huis te Wedde **3** vroeger een voorname burcht moet zijn geweest. De bouw begon in de 14^e eeuw,

waarna het huis in de 16^e eeuw werd uitgebouwd tot een vesting. Verderop wacht het lommerrijke dorp Vriescheloo **4**, dat rijkelijk met monumentale boerderijen is bedeeld.

Op de enige doorgaande verbinding – ‘tange’ betekent zandrug – in het Bourtanger moeras ontstond in 1593 de Vesting Bourtange **5**. Fietsend door de toegangspoort ga je het jaar 1742 binnen. Alles ademt hier de oude glorie van een onneembare vesting in het drassige veen. Trek er maar gerust een paar uurtjes voor uit om het reilen en zeilen van de vesting in die tijd te leren kennen.

Enkele kilometers voorbij Bourtange passeer je de Ruiten Aa **6**. Deze voormalige veenbeek

kronkelt dwars door Westerwolde en geeft aan het landschap een intieme toets. Na het passeren van het dorpje Weende gaat de route langs het Lieftingsbos, een van de oudste bossen van Nederland, om daarna de weidsheid van het vroegere Bourtanger Moor in te ‘duiken’. Vervolgens fiets je naar Smeerling **7**, waar de eindeloosheid weer stuivertje wisselt met de intieme en rustieke sfeer van monumentale boerderijen in het groen.

WEETJE De Ruiten Aa verloor in de jaren zestig van de vorige eeuw de kronkels aan schaalvergroting en ruilverkaveling. Maar die kardinale fout werd hersteld. Sinds enkele jaren meandert de Ruiten Aa er weer lustig op los.

92

91

84

62

61

65

68

73

64

80

69

63

82

83

57

55

54

77

60

58

92

DOANJEWERSTALPAAD

Kerken tussen de meren

DEZE ROUTE VERKENT EEN BREED PALET AAN FRIESE LANDSCHAPPEN, LANGS MEREN, MEERTJES, POELN EN VEEL WEIDEN, MET AF EN TOE EEN STUK BOS. LET OP: DE TWEE VEERPONTJES IN DE ROUTE VAREN ALLEEN VAN HALF APRIL TOT HALF OKTOBER.

ROUTE: 11 - 39 KM - STARTPUNT: LANGWEER

Met zo'n naam kan het niet anders: deze route doorkruist het Friese land. Of meer concreet: het gebied van de Friese meren rond Joure. De twee pontjes zorgen voor een aangename onderbreking van de fietstocht.

Meteen al bij de start in Langweer word je omgeven door monumenten. Blikvanger is de Osinga State ❶, een herenhuis dat in 1939 werd herbouwd en vrij aardig lijkt op de oorspronkelijke editie uit midden 17^e eeuw. Buiten het

PARKEREN

❶ Langweer, Pontdyk, fiets richting het centrum van Langweer

PAUZEREN

❷ Goingarijp, Restaurant De Klokkenstoel, It Hof 3, klokkenstoel-goingarijp.nl

❸ Sint Nicolaasga, Het Wapen van Friesland, Gaastweg 1

VEERPONT

❹ In de route zitten twee veerponten. Kijk voor de vaartijden op veerponten.nl

Voor routekaart en knooppunter: Routeboekje blz. 15

dorp is de Sweachermolen ❷ uit 1782 niet te missen. Op de volgende 7 kilometer zitten twee voetveren die alleen van april tot medio oktober varen. Na de eerste overtocht bij Boornzwaag fiets je langs de Langweerderwielen ❸, een natuurlijk meer dat zo ondiep werd dat plezierboten er vast liepen. Daarom is het meer recent tot 2,30 meter uitgediept. Rechts ligt een zandafgraving, nodig voor de aanleg van de A7, die ruim 25 meter diep is.

Goingarijp is een klein, oud dorp omgeven door een brede zone van nieuwbouw. In de oude kern staat een simpel kerkje uit 1770. De naastgelegen klokkenstoel ❹ is ook van dat jaar, maar had wellicht een voorganger want de 1,26 meter brede klok is uit 1527. Buiten het dorp slingert de route langs twee doodlopende kanalen ❺. Ze staan al op oude landkaarten uit 1850 en leiden naar twee boerderijen – ongebruikelijk maar wel logisch: de boeren maaiden ook op de eilanden in het meer en zo konden ze direct

met hun hooi doorvaren naar de boerderij. De kerktoren (1628) ❻ van Joure was multifunctioneel: hij huisvestte ook een raadskamer en een gevangenis. De eerste steen werd gelegd door de grietman (burgemeester) Hobbe van Baerd. Zestien jaar later legde hij de eerste steen van de rest van de kerk. Nog een bijzondere kerk staat in Sint Nicolaasga: de markante Sint Nicolaaskerk (1885) ❼ heeft aan de zuidzijde een replica van de grot van Lourdes.

WEETJE De molen bij Langweer kon zowel water wegpompen als graan malen en is daardoor uniek in Nederland. Hij dreigde te bezwijken nadat er in 1925 een elektrisch gemaal kwam, maar grootschalig herstel volgde.

31

25

53

52

51

1

56

91

92

57

94

55

96

98

97

29

30

31

RONDJE MAASVLAKTE

Op de fiets tussen 's werelds grootste zeeschepen

EEN ROUTE IN EEN INDRUKWEKKEND DECOR VAN REUZENSCHEPEN, SCHUIVENDE CONTAINERBRUGGEN EN TRANSPORTBANDEN. MAASVLAKTE 2, EEN IMMENSE VLAKTE VAN OPGESPOTEN ZAND, VORMT EEN VERPLETTEREND SLOTSTUK. HIER KUNNEN 'S WERELDS GROOTSTE CONTAINERSCHEPEN AANLEGGEN.

ROUTE: 34 - 55 KM - STARTPUNT: BRIELLE

Vanuit het historische haventje van Brielle fiets je door een van de grootste havencomplexen ter wereld. Voorbij het informatiecentrum FutureLand zet de Fast Ferry je over naar de Landtong Rozenburg, waarover je terugfiets naar Brielle.

Op een steenworp van de wereldhaven Rotterdam ligt de historische haven van vestingstad Brielle 1. Brielle staat bekend om de inname door de Watergeuzen op

1 april 1572 in de Tachtigjarige Oorlog. Ooit voeren vanuit haventjes als deze handelschepen de wereldzeeën op. De Stenen Baak 2 is een vuurtoren uit 1630 die tot 1781 schepen de weg wees. Destijds lag hier de monding van de Maas. Alles veranderde na de Tweede Wereldoorlog, toen twee dammen de Maas afsloten en de havens van de Europoort en de Maasvlakte werden aangelegd. In de afgedamde Maasmonding liggen nu de recreatieplassen Brielse

PARKEREN

P Brielle, TOP Brielle, Thoelaverweg, fiets richting het centrum (Oostdam), dan voor de brug linksaf

PAUZEREN

☺ Oostvoorne, Paviljoen de Duinrand, Strandweg 4, paviljoeneduinrand.nl

☺ Rotterdam/Maasvlakte, Informatiecentrum FutureLand, Europaweg 902, futureland.nl

VEERPONT

☺ Vanaf knooppunt 57 vaar je met een pont via Hoek van Holland naar de Landtong. Kijk voor de vaartijden op ret.nl, zoek op fastferry

Voor routekaart en knooppunter: Routeboekje blz. 39

Meer en Oostvoornse Meer. Uit het Oostvoornse Meer 3 werd het zand opgezogen voor de aanleg van de Maasvlakte. Het heldere water van het nu 40 meter diepe meer is ideaal voor duikers. Dan volgt de immense Maasvlakte 2. In FutureLand 4 illustreren films

met welke uiterste precisie en inspanning dit immense land op de zee is gewonnen. Vanaf het Panorama Deck overzie je de nieuwe haventerminals en op het terras kun je alle indrukken even laten bezinken. De Yangtzehaven 5 even verderop is niet minder dan 600 meter breed en 20 meter diep. Hierdoor kunnen 's werelds grootste zeeschepen er lossen.

Vanaf knooppunt 57 brengt de Fast Ferry je via Hoek van Holland naar de Landtong Rozenburg 6. Om je heen

zie je een sciencefictionachtig decor van kolossale olietanks, bergen steenkool en erts, en supermoderne containerterminals. De Landtong vormt de kilometerslange afscheiding tussen het Calandkanaal en de Nieuwe Waterweg. Joekels van schepen varen aan beide kanten voorbij. Halverwege bevindt zich de indrukwekkende Maeslantkering 7, de stormvloedkering in de Nieuwe Waterweg die in 1997 werd voltooid als laatste schakel in de Deltawerken.

WEETJE De zeebodem waarop Maasvlakte 2 werd aangelegd, lag tijdens de ijstijden droog. FutureLand toont botten, tanden en geween van mammoeten, hyena's en herten die uit de zeebodem tevoorschijn kwamen. Spectaculair is een reusachtig mammoetdijbeen.

26

31

79

32

38

37

33

87

88

22

73

40

80

42

35

44

34

14

81

13

84

26

RONDJE ZIJPE

Naar de bolleu

BIJ HET WOORD 'BOLLENSTREEK' DENKEN VELEN NOG STEEDS AAN HILLEGOM EN LISSE. TOCH LIGT HET GROOTSTE AANEENGESLOTEN BOLLENGEBIED TER WERELD IN DE KOP VAN NOORD-HOLLAND. GENIET HIER IN HET SEIZOEN VAN DE KLEURIGE VELDEN MET KROKUSSEN, NARCISSEN, HYACINTEN, IRISSEN, TULPEN, LELIES EN GLADIOLLEN.

ROUTE: 23 - 49 KM - STARTPUNT: CALLANTSOOG

Deze gevarieerde fietstocht voert langs en door de Zijpewolder, een voormalig zeegat dat in 1597 definitief werd drooggelegd. Ook buiten het bollenseizoen valt er in het weidse polderland achter de duinen voldoende te beleven.

Startplaats Callantsoog heeft zich vanaf 1914 tot badplaats ontwikkeld. In Museumboerderij Tante Jaantje **1** kom je meer te weten over de armoede van weleer, het reddingswezen en het werk aan de zeewering. Na de drooglegging

werd de Zijpewolder ingericht voor de landbouw, maar ook lieten welgestelde Amsterdammers hier buitenplaatsen aanleggen. Landgoed Het Wildrijk **2** in Sint Maartenszee staat bekend om zijn stinsenflora, met name de blauwe wilde hyacinten in het voorjaar. Tussen Camperduin en Petten is door de versterking van de kust met zand uit zee een geheel nieuw strand- en duingebied ontstaan, de Hondsbosse Duinen. Voor meer informatie kun je terecht bij het Informatiecentrum Kust, Zand tegen Zee **3**. Bekim bij knooppunt 22 vooral de trappen voor

WEETJE Op de fietsdag Bloeiend Zijpe geven bloembollenkwekers in de regio toestemming om een gedeelte van de route dwars over hun bollenland te fietsen (bloeiendzijpe.nl). Dichter bij de bloemen kun je niet komen.

een panoramisch uitzicht. Oostelijk zie je de Hargeren Pettemerpolder **4**, een prachtig verstild natuurgebied met kronkelende sloten, natte weiden en volop vogels. De langgerekte Grote Sloot **5** wordt geflankeerd door monumentale stolpboerderijen en poldermolens. In de drooggemaakte Zijpewolder zorgde deze waterweg voor een natuurlijke afwatering naar zee. Tot de opening van het Noordhollandsch Kanaal in 1824 was het ook een belangrijke scheepvaartroute en lagen er verschillende buitenplaatsen. Het karakteristieke dorp

PARKEREN

P Callantsoog, Jewelweg tegenover de VVV

PAUZEREN

C Callantsoog, Strandrestaurant Woest, Strandslag Kiefteglop 13, woest.nu

Voor routekaart en knooppunter: Routeboekje blz. 29

Oudesluis **6**, een voormalige zeesluis, wordt nu omgeven door groen polderland. Ooit was het een aanlegplaats voor VOC-schepen en vertrokken walvisvaarders hier naar zee. Een fascinerende gedachte. De viotbrug **7** in 't Zand is een van de vijf resterende drijvende bruggen in het Noordhollandsch Kanaal. Dit kanaal tussen Amsterdam en Den Helder was te breed voor ophaalbruggen. De oplossing werd gevonden in viotten en later pontons, die aan weerszijden van het kanaal konden worden weggetrokken. Links van het laatste traject naar Callantsoog ligt het voormalige eiland 't Oghé **8**, waar Callantsoog is ontstaan. De contouren zijn nog enigszins waarneembaar.

